

تاریخ در اینترنت

قسمت چهاردهم

○ میرهادی حسینی

عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت معلم تهران

Email:hosseini@saba.tmu.ac.ir

سایت انتشاراتی دانشگاه‌ها

پایگاه‌های اینترنتی بسیاری از دانشگاه‌های آمریکا و اروپا، به معرفی کتب و مجلات خود می‌پردازند. این سایت‌ها در بسیاری از موارد با معرفی مختصر و در برخی موارد از طریق بخش کتب الکترونیکی (E-books)، متن کامل کتب تاریخی را هم در اختیار کاربران قرار می‌دهند. اینک به تعدادی از این انتشارات اشاره می‌کنیم.

انتشارات دانشگاه شیکاگو:

برای آشنایی با سایت اینترنتی انتشارات دانشگاه شیکاگو به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.press.uchicago.edu>

تعدادی از کتاب‌های تاریخی منتشر شده توسط این مرکز عبارتند از:

۱. زبان سیاسی اسلام؛ تألیف برنارد لوئیس، ۱۹۹۱ م
۲. فارابی و بنیاد فلسفه سیاسی در اسلام، تألیف مهدی محسن، با مقدمه‌ای از چارلز باترورث، ۲۰۰۱ م

۳. مذهب در بین‌النهرین باستان، تألیف جان باترو، ۲۰۰۱ م

۴. تاریخ‌نگاری: قرون وسطی، باستان و معاصر، تألیف ارنست بریساچ، ۱۹۹۴ م

۵. شکوه اسلام، تألیف مارشال هاجسن، سه جلد، ۱۹۷۵ م

۶. فلسفه جدید تاریخ، مؤلفان: فرانک آنکر اسمیت، هانس کلتر، ۱۹۹۵ م

۷. نیای غرب، مؤلفان: جان باترو، کلاریس هرنس کمیت، جان پیر ورنانت، ۲۰۰۰ م

این کتاب به ریشه‌های مذهب و کتابت در بین‌النهرین، عیلام و یونان اشاره می‌کند.

۸. بین‌النهرین: کتابت، استدلال و خدایان، تألیف جان باترو، ترجمه: زینب بحرانی، ۴ و مارک ون دِ میروپ، ۱۹۹۲ م

انتشارات دانشگاه ایالتی نیویورک:

برای آشنایی با سایت اینترنتی انتشارات دانشگاه ایالتی نیویورک به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.sunypress.edu>

تعدادی از کتب تاریخی منتشر شده توسط این انتشارات عبارتند از:

۱- تاریخ طبری، جلد پنجم؛ ساسانیان، بیزانسی‌ها، لخمی‌ها و یمن، ترجمه ک.ای. پاسورث

۲- تاریخ طبری، جلد هشتم؛ پیروزی اسلام، محمد (ص) در مدینه، ۶۳۰-۶۲۶ م، ترجمه میشل فیشبین، ۶

۳- تاریخ طبری، جلد چهاردهم، فتح ایران ۶۴۳-۶۴۱ م، ترجمه ج. رکس

اسمیت^۷، ۱۹۹۴ م

۴- تاریخ طبری، جلد پانزدهم، بحران در ابتدای خلافت: حکومت عثمان، ترجمه ر. استفن هامفریس^۸، ۱۹۹۰ م

۵- تاریخ طبری، جلد شانزدهم، خلافت علی(ع)، ترجمه آدریان بروکت^۹، ۱۹۹۷ م

۶- از صلاح‌الدین تا مغولان، ایوبیان دمشق ۱۱۹۳-۱۲۶۰ م، تألیف استفان هامفریس، ۱۹۷۷ م، ۵۰۴ صفحه

در پی مرگ صلاح‌الدین ایوبی در ۱۱۹۳ م، امپراتوری وسیع او، از یمن تا آنسوی مصب رود دجله، به دست خویشان ایوبی‌اش افتاد. افول و خاموشی این سلسله، در نتیجه عواملی بود که حملات مغول یکی از آنها به شمار می‌رود. مؤلف در این کتاب، روند این فراز و فرود را به رشته تحریر درآورده است.

۷- محمد(ص) و منشأ اسلام، تألیف ف. ای. پیترز^{۱۰}، ۱۹۹۴ م

۸- زندگی خصوصی یک سیاستمدار عثمانی، ملک احمد پاشا (۱۶۶۲-۱۵۸۸)، مترجم: روبرت دانکف^{۱۱}، ۱۹۹۱ م

انتشارات دانشگاه مک گیل - کوئینز

برای آشنایی با سایت اینترنتی دانشگاه مک گیل - کوئینز^{۱۲} در کانادا به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.mqup.mcgill.ca>

یکی از کتاب‌های تاریخی منتشره در این دانشگاه، کتاب «دین زرتشت»^{۱۳} می‌باشد که توسط دکتر س.آ. نیگوسیان^{۱۴}، محقق و پژوهشگر کالج ویکتوریا در دانشگاه تورنتو کانادا و متخصص زبان و ادبیات خاورمیانه، تألیف شده و در سال ۱۹۹۳ م به چاپ رسیده است.

انتشارات دانشگاه پرینستون:

سایت اینترنتی دانشگاه پرینستون در آمریکا چنین است:

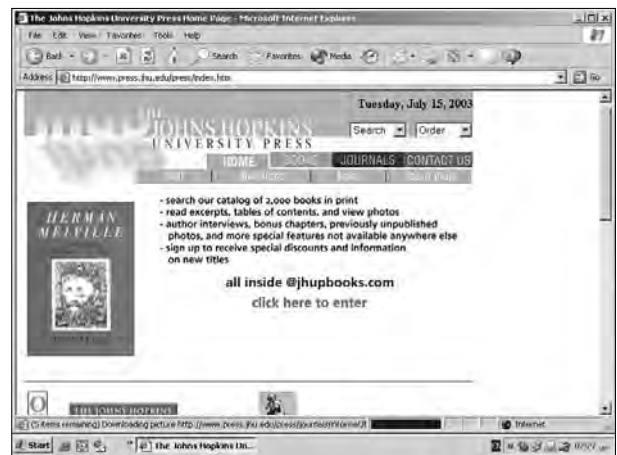
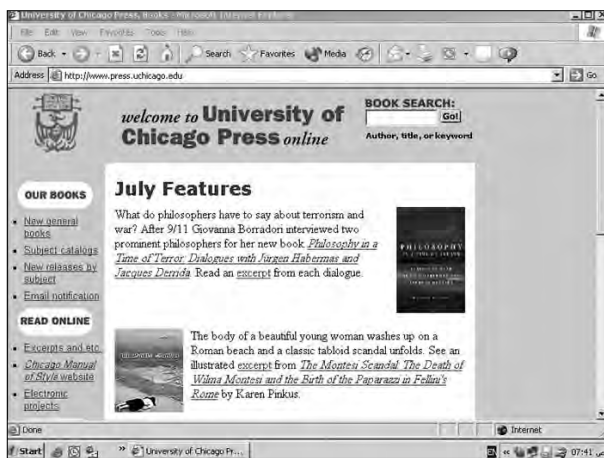
<http://www.princeton.edu>

در میان کتاب‌های تاریخی منتشر شده توسط این دانشگاه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- تاریخ اسلام: چارچوبی برای تحقیق^{۱۵}، تألیف استفان هامفریس، ۱۹۹۱، ۴۱۸ صفحه

۲- مکه: تاریخ ادبیات سرزمین مقدس اسلامی، تألیف ف. پیترز، ۱۹۹۴ م. مؤلف، استاد تاریخ اسلام دانشگاه نیویورک است.

۳- محمد فاتح و زمان او، تألیف فرانس بلینگر^{۱۶}، ۱۹۹۲ م، ۵۷۲ صفحه
این کتاب، تاریخ زندگی سلطان محمد فاتح عثمانی را که با فتح قسطنطنیه در ۱۴۵۳ م، مشهور شده، تشریح می‌کند. این اثر از هفت فصل تشکیل شده است: فصل اول: امپراتوری عثمانی

4- Eric P. Hamp, on the Indo-European origins of Retroflexes in Sanskrit, 116, 1996.

۵- غیبت امام و آغاز حکمت وجودی شیعه امامیه، در حدود سال‌های ۹۰-۲۸ هـ. ق. / ۹۰۰ م، تألیف سیدامیر ارجمند، شماره ۱۱۷، ۱۹۹۷ م، ص ۱
 ۶- شرح اوستای قدیمی، نقد و بررسی از: ر. اوکتور اسجری^{۲۵}، ش ۱۱۷، ۱۹۹۷ م، ص ۱۰۳
 ۷- وقایع نگاری اوائل اسلام، تألیف جودی مگنس^{۲۶}، ش ۱۱۷، ۱۹۹۷ م، ص ۴۸

۸- اعراب، ایرانیان و ظهور مجدد عباسیان، عنوان مقاله‌ای است که توسط التون. ل. دانیل مورد نقد و بررسی قرار گرفته است، ش ۱۱۷، ۱۹۹۷ م، ص ۴۵۲

9- Bruce Lincoln, Pahlavi Kirrendan and traces of Indo-Iranian mythology, 117, 1997, p.681

۱۰- معابد بین‌النهرین باستان، جان رابرت سون^{۲۷}، شماره ۱۱۸، ۱۹۹۸ م، ص ۸۱

۱۱- اسلام و یهود: معضلات همزیستی در اوایل اسلام، عنوان کتابی است که توسط واسراساتروم^{۲۸} تألیف شده و توسط هاوا لازا روس یا فی^{۲۹} مورد نقد و بررسی قرار گرفته است، ش ۱۱۸، ۱۹۹۸ م، ص ۹۷

۱۲- کتابشناسی آسیای میانه اسلامی، تألیف برگل^{۳۰}، سه جلد، نقد و بررسی از: دنیس سینور^{۳۱}، ش ۱۱۸، ۱۹۹۸ م، ص ۱۱۹

۱۳- هند و آریایی‌های باستانی در جنوب آسیا، تألیف اردوسی^{۳۲}، نقد و بررسی از گریگوری پاسل^{۳۳}، ش ۱۱۸، ص ۱۲۰

۱۴- کتیبه‌های تیگلات پلسروسوم (Tiglath-pileser)، پادشاه آشور، تألیف تدمر^{۳۴}، نقد و بررسی از آ. کرک گریسون^{۳۵}، ش ۱۱۸، ۱۹۹۸ م

۱۵- امپراتوری مهدی: ظهور فاطمیان، تألیف هالم^{۳۶}، نقد و بررسی از فرهاد دفتری، ش ۱۱۸، ۱۹۹۸ م.

۱۶- مطالعاتی در تاریخ اوایل اسلام، تألیف باچاراج^{۳۷}، نقد و بررسی از میشل باتز^{۳۸}، ش ۱۱۸

۱۷- حامل تاج و تخت الهی: زندگی و اندیشه علاءالدوله سمنانی، تألیف الیاس، نقد و بررسی از کاترین بابایان، ش ۱۱۸، ۱۹۹۸ م، ص ۴۱۵

۱۸- مصر و سوریه در عهد فاطمیان، ایوبیان و ممالیک، تألیف De smet و vfrmeulen، نقد و بررسی از نیلی حنا^{۳۹}، ش ۱۱۸، ۱۹۹۸ م، ص ۶۰۶

۱۹- طبری در صحابه پیامبر (ص): تمایز سیاسی و اخلاقی در متن تاریخی اسلامی^{۴۰}، تألیف عبدالقادر. ت. ش ۱۱۹، ۱۹۹۹ م، ص ۲۰۳

۲۰- هنرها و ریاضیات در اسلام میانه، نقد و بررسی از جرج صلیبا^{۴۱}، ش ۱۱۹، ص ۶۳۷

۲۱- تاریخ سیاسی و اجتماعی شاهسون، تألیف تاپر، نقد و بررسی از ویلیام

فصل دوم: بازگشت محمد به سلطنت

فصل سوم: عملیات‌های نظامی عثمانی در آلبانی، صربستان و یونان

فصل چهارم: استیلا بر بوسنی

فصل پنجم: آوزون حسن در اتحاد با غرب

فصل ششم: صلح با ونیز

فصل هفتم: شخصیت و امپراتوری محمد فاتح

۴- مینیاتورها: مقدمه‌ای بر نقاشی ایرانی، تألیف اولگ گرابر^{۴۲}، ۲۰۰۰ م،

۵- مقدمه ابن خلدون: مقدمه‌ای بر تاریخ، ترجمه فرانس روزنتال^{۴۳}، ۱۹۶۷ م،

این کتاب نخستین ترجمه از کتاب «مقدمه» ابن خلدون است.

۶- شیعیان عراق، تألیف yitzhak Nakash، ۱۹۹۴ م

انتشارات دانشگاه میشیگان

برای آشنایی با کتب منتشر شده توسط انتشارات دانشگاه میشیگان در آمریکا به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.press.umich.edu>

یکی از کتاب‌های تاریخی منتشر شده توسط این دانشگاه عبارت است از:

اسکندر بزرگ، تألیف الیزابت باین هام (استاد تاریخ باستان در دانشگاه نیوکاستل در استرالیا)، ۱۹۹۹ م

همچنین، در دانشگاه میشیگان، انجمنی با عنوان «انجمن شرقی آمریکایی» (AOS)^{۴۴} وجود دارد.

این انجمن، یکی از قدیمی‌ترین انجمن‌های علمی در آمریکاست که در سال ۱۸۴۲ م. با هدف تحقیق در حوزه علوم انسانی در کشورهای شرقی تأسیس گردید. برای آشنایی با این انجمن و برنامه‌های آن به سایت زیر وارد شوید:

http://www.umich.edu/_aos/

یکی از محصولات علمی این انجمن، مجله‌ای است که منتشر می‌سازد. آدرس زیر در اینترنت کاربران را به سایت مجله انجمن شرقی آمریکایی، وابسته به دانشگاه میشیگان متصل می‌کند:

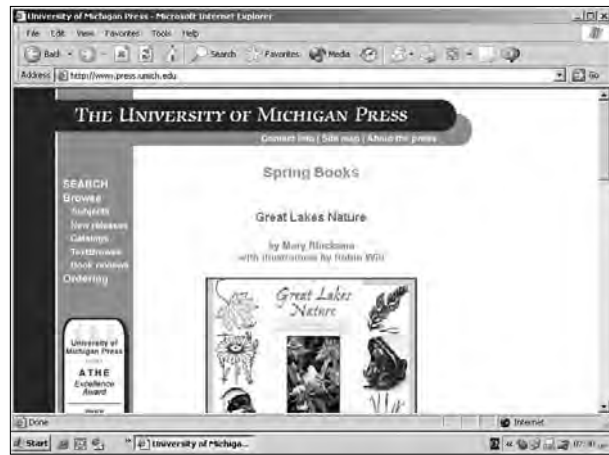
http://www.umich.edu/_aos/frntmtr.htm

مدیریت این مجله با دکتر پائول و. کرول^{۴۵}، استاد دانشگاه کلرادو است. تعدادی از مقالات و بررسی‌های این مجله در طول سالیان اخیر، در حوزه تاریخ بوده که بعضی از آنها از این قرارند:

۱- مشکل منابع فردوسی، تألیف دیسک داویس^{۴۶}، شماره ۱۱۶، ۱۹۹۶ م، ص ۴۸

۲- نخستین شیخ‌الاسلام پایتخت صفوی در قزوین، تألیف دواین ج. استوارت^{۴۷}، ش ۱۱۶، ص ۳۸۷

۳- ظهور و سقوط خلافت عباسی، عنوان مقاله‌ای است که توسط ریون آمیتال پریس^{۴۸}، مورد نقد و بررسی قرار گرفته است، ش ۱۱۶، ص ۴۸۷

- ۱- نقشه بین‌النهرین باستان
- ۲- راز بزرگ گورستان اور
- ۳- کهن‌ترین رستوران در جهان
- ۴- کهن‌ترین جشن
- ۵- انگور چینی برای شراب در بابل
- ۶- عشق در بابل
- ۷- حقوق زنان
- ۸- سومریان: سازندگان بابل
- ۹- سحر و طبابت
- ۱۰- تولد نجوم
- ۱۱- اسطوره و میراث
- ۱۲- گیلگامش

انتشارات دانشگاه هاروارد:

برای آشنایی با انتشارات دانشگاه هاروارد به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.hup.harvard.edu>

این مرکز انتشاراتی در سال ۱۹۱۳ م. تأسیس شده و کتاب‌های متعددی را در حوزه‌های مختلف علوم منتشر می‌سازد. تعدادی از کتب تاریخی منتشر شده در این دانشگاه عبارتند از:

- ۱- جنگ و جامعه در جهان باستان و قرون وسطی: آسیا، مدیترانه، اروپا و امریکای باستانی^{۳۰}، مؤلفان: کورت آ. راف لاوب^{۳۱} و ناتان روزن استین^{۳۲}، ۱۹۹۹ م، ۴۹۶ صفحه به همراه ۱۶ نقشه.
- دکتر راف لاوب استاد تاریخ باستان دانشگاه بران و مدیر مرکز مطالعات هلنی دانشگاه واشنگتن دی. سی. می‌باشد.

دکتر روزن استین هم استاد تاریخ دانشگاه ایالتی اوهایو است.

این کتاب تاریخ نزاع را از هزاره اول قبل از میلاد تا قرن دهم میلادی در مدیترانه، خاور نزدیک و اروپا (مصر، ایران عصر هخامنشی، یونان، جهان هلنی، جمهوری روم، امپراتوری بیزانس، اوایل جهان اسلام و اوایل قرون وسطی اروپا) به همراه مطالعات همزمان و موازی در امریکای باستانی (مایا و آستک) و شرق آسیا (چین باستان و قرون وسطی ژاپن) بررسی می‌کند.

بخش پنجم این کتاب با عنوان «امپراتوری هخامنشی» توسط پیر بریان^{۳۳}، تدوین شده است. بخش دوازدهم نیز با عنوان «جهان اولیه اسلام» توسط پاتریشیا کراون^{۳۴} تهیه شده است.

- ۲- خاور نزدیک رومی، ۳۱ قبل از میلاد تا سال ۳۳۷ میلادی^{۳۵}، تألیف فرگوس میلار^{۳۶} (استاد تاریخ باستان دانشگاه آکسفورد)، ۱۹۹۳ م، ۶۴۰ صفحه به همراه ۱۲ نقشه. از زمان آگستوس تا کنستانتین، امپراتوری روم، قدم به قدم، در خاور نزدیک گسترش پیدا کرد. و قلمرو آن از طرف جنوب تا دریای سرخ و از سمت شرق به

- فلور^{۳۷}، ش ۱۱۹، ص ۵۴۲
- ۲۲- از بدها تا سنت: ولایت علی (ع) در اذان شیعه، تألیف لیکایات. آ. تاکیم^{۳۸}، ش ۱۲۰، ۲۰۰۰ م، ص ۱۶۶
- ۲۳- فتح خراسان به دست ابومسلم: مقدمات و استراتژی در یک عبارات مغشوش اخبارالدولة عباسی، تألیف صالح سعیدآقا، ش ۱۲۰، ص ۳۳۳
- ۲۴- تاریخ‌نگاری اوایل اسلام: ابواسماعیل ازدی و کتاب فتوح الشام (فتح سوریه)، تألیف آ. مراد، ش ۱۲۰، ص ۵۷۷
- ۲۵- نکاتی در ریشه لغات هندوایرانی، تألیف اریک. پ. هامپ^{۳۹}، ش ۱۲۱، ۲۰۰۱ م، ص ۹۱
- ۲۶- خاندان خاقانی در اوایل عهد عباسی، تألیف ماتیو. س. گوردون^{۴۰}، ش ۱۲۱، ص ۲۳۶
- ۲۷- جانشینی خلافت موسی الهادی، تألیف ریچارد کیمبر^{۴۱}، ش ۱۲۱، ۲۰۰۱ م، ص ۴۲۸
- ۲۸- اشغال ایران عصر صفوی توسط افغانه (۱۷۲۹-۱۷۳۱ م)، تألیف فلور^{۴۲}، نقد و بررسی از رودی متی^{۴۳}، ش ۱۲۱، ۲۰۰۱ م، ص ۷۱۱
- ۲۹- مذهب و فرهنگ در اسلام میانه، تألیف هوانیسپان^{۴۴} و سابق^{۴۵}، نقد و بررسی از جوزف و. مری^{۴۶}، ش ۱۲۱، ۲۰۰۱ م، ص ۷۱۸
- ۳۰- نگارش تاریخی در طی حکومت شاه عباس: ایدئولوژی، تقلید و حقایق در تاریخ صفوی، تألیف کوین^{۴۷}، نقد و بررسی از ژولیت اسکوت میثمی^{۴۸}، ش ۱۲۱، ص ۷۲۳
- ۳۱- ظهور فاطمیان: دنیای مدیترانه و خاورمیانه در قرن دهم میلادی، تألیف بریت، نقد و بررسی از پائول والکر، ش ۱۲۲، ۲۰۰۲ م، ص ۶۳۸
- ۳۲- الدولة الفاطمیه فی مصر: تفسیر جدید، نقد و بررسی از پائول والکر، ش ۱۲۲، ص ۶۵۹

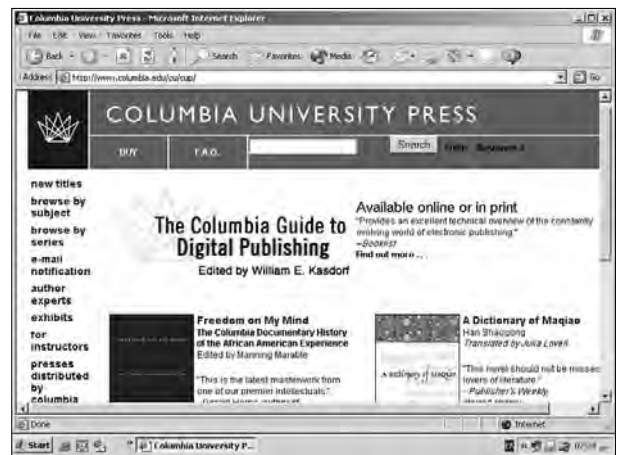
انتشارات دانشگاهان جان هاپ کینز:

برای آشنایی با سایت اینترنتی انتشارات دانشگاه جان هاپ کینز^{۴۹} در آمریکا به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.press.jhu.edu/press/index.htm>

از جمله کتب تاریخی منتشر شده در این دانشگاه می‌توان به مورد زیر اشاره کرد:

- زندگی روزانه در بین‌النهرین باستان^{۵۰}، تألیف جان بوتهر^{۵۱}، ۲۰۰۱ م، ۲۸۸ صفحه با مقدمه‌ای از آندره فینت^{۵۲} (استاد آشورشناسی دانشگاه آزاد بروکسل)، برتراند لافونت^{۵۳} (مدیر یک مرکز پژوهش در تاریخ آشور) و جرج روکس^{۵۴} (نویسنده کتاب عراق باستان)
- مؤلفه مدیر گروه آشورشناسی در پاریس است. فهرست اهم مطالب این کتاب عبارتست از:

انتشارات دانشگاه ادینبورگ:

برای آشنایی با سایت اینترنتی انتشارات دانشگاه ادینبورگ^{۸۱} در انگلیس (اسکاتلند) به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.eup.ed.ac.uk>

کتاب‌های تاریخی منتشر شده در این دانشگاه، در حوزه‌های متعددی می‌باشد. بخش مطالعات اسلامی انتشارات دانشگاه ادینبورگ کتاب‌های زیر را منتشر کرده است.

- ۱- اندیشه سیاسی اسلام، تألیف ویلیام مونتگومری وات^{۸۲}، ۱۹۹۸ م
- ۲- نفوذ اسلام در اروپای قرون وسطی، تألیف و.م. وات، ۱۹۹۴ م
- این کتاب به حوزه‌های اقتصادی، علم، فناوری و فلسفه می‌پردازد.
- ۳- اسلام اولیه، تألیف و.م. وات، ۱۹۹۱ م
- ۴- تاریخ اسلامی اسپانیا، مؤلفان: و.م. وات، پ کاجیا^{۸۳}، ۱۹۹۶ م
- این کتاب حوادث تاریخ اسلامی اسپانیا و جنبش‌های اجتماعی در آن را از سال ۷۱۱ م تا ۱۴۹۲ م. بررسی می‌کند.
- ۵- سیاست و ابراز: ماوردی و پس از آن، تألیف حنا میخائیل، ۱۹۹۵ م.
- ۶- تاریخ‌نگاری ایران، تألیف ژولیت اسکات میشمی، ۱۹۹۹ م
- ۷- اسلام: مقدمه تاریخی، ویرایش دوم، تألیف گرهارد اندریس^{۸۴} (استاد عربی و مطالعات اسلامی دانشگاه روهر در بوخوم آلمان)، ترجمه کارول هیلن براند^{۸۵} (استاد مطالعات اسلامی دانشگاه ادینبورگ)، ۲۰۰۲ م
- مهمترین مباحثی که در این کتاب بدان پرداخته شده، عبارتست از:
  - مذهب (شامل وحی به پیامبر اسلام (ص) و نقش آن در جایگاه تاریخی)
  - حقوق و دولت در اسلام میانی
  - دیدگاه‌های اجتماعی و اقتصادی در اسلام میانه
  - توسعه تاریخی مناطق اصلی اسلامی (شبه‌جزیره عربستان، سوریه، فلسطین، عراق، اسپانیا، شمال آفریقا، مصر، ایران و آناتولی)
  - توسعه زبان‌های عربی، ایرانی و ترکی
  - اسامی و القاب
  - تقویم اسلامی
  - وقایع‌نگاری حوادث سیاسی و فرهنگی از ظهور اسلام تا قرن بیستم
- ۸- تاریخ مختصر اسماعیلیه، تألیف فرهاد دفتری، ۱۹۹۸ م
- ۹- اندیشه سیاسی اسلام در قرون میانه، تألیف پاتریشیا کراون^{۸۶}، ۲۰۰۳ م
- ۱۰- تشیع، هینز هالم^{۸۷}، ۱۹۹۲ م
- ۱۱- زن اسماعیلی، مؤلفان: دلپا کورتس^{۸۸} (محقق و مدرس مطالعات مذهبی دانشگاه sex middle)، سیمونتا کالدینی^{۸۹} (مدرس مطالعات مذهبی دانشگاه survey)
- این کتاب که در سپتامبر سال ۲۰۰۴ منتشر خواهد شد، به نقش زن در دوره اسماعیلی، به ویژه به جایگاه آن در دربار خلافت فاطمی مصر می‌پردازد.
- ۱۲- کتیبه‌های اسلامی، شیلا بلایر^{۹۰}، ۱۹۹۸ م

فرات و رود دجله رسید. این کتاب تاریخ گسترش امپراتوری روم را در این منطقه بررسی می‌کند.

- ۳- امپراتوری روم، ویرایش دوم، تألیف کولین ولز^{۹۱}، ۱۹۹۵ م.
- ۴- یونانیان باستان، تألیف جان فین^{۹۲}،
- ۵- خلافت دوم اموی: بیان مشروعیت خلیفه در اندلس، تألیف جاتینا. م. سفران^{۹۳} (استاد تاریخ دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا)، ۲۰۰۱ م، ۲۷۲ صفحه
- در سال ۹۲۹ میلادی، هشتمین حاکم اموی در اندلس، عناوین خلیفه و امتیازات ویژه‌ای را به خود منسوب داشت. در مقابل جاه‌طلبی‌های رقباتی معاصرش، یعنی عباسیان و فاطمیان، وی سریعاً ادعاهای سلسله اموی را در رهبری جهان اسلام و مسلمانان، مدعی شد. به این ترتیب این خلیفه، یک ایدئولوژی سیاسی را بر مبنای فرهنگ سیاسی اندلس، القاء و تبیین نمود.
- کتاب «خلافت دوم اموی» به تجزیه و تحلیل مبانی اندیشه‌ها و ادعاهای سیاسی خلافت اموی اندلس می‌پردازد.

انتشارات دانشگاه کلمبیا:

انتشارات دانشگاه کلمبیا در سال ۱۸۹۳ میلادی تأسیس شده و از طریق سایت زیر در اینترنت می‌توان با آن آشنا شد:

<http://www.columbia.edu/cu/cup/>

- در میان کتاب‌های تاریخی منتشر شده توسط این دانشگاه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
- ۱- تاریخ‌نگاری ایرانی^{۹۴}، تألیف ژولیت اسکات میشمی^{۹۵} (مدرس ایرانی مؤسسه شرقی آکسفورد)، ۲۰۰۱ م، ۲۸۸ صفحه
  - مؤلف معتقد است که متون تاریخی فارسی، در مقایسه با عربی، به ویژه در مقطع تاریخی اوایل اسلام (پیش از مغول) کمتر مورد توجه و اهمیت قرار گرفته است. اما از قرن دهم تا دوازدهم این متون مورد توجه قرار می‌گیرد.
  - ۲- انقلاب مشروطه ایران: دموکراسی اجتماعی و ریشه‌های فمینیسم، تألیف ژانت آفاری^{۹۶} (استادیار تاریخ و مطالعات زنان در دانشگاه پوردو)، ۱۹۹۶ م، ۴۴۸ صفحه
  - ۳- عثمانی در خلیج فارس: پیدایش کویت، عربستان سعودی و قطر، ۱۹۱۴-۱۸۷۰ م^{۹۷}، تألیف فردریک. ف. آنسکومب^{۹۸} (استاد تاریخ دانشگاه آمریکایی در بلغارستان)، ۱۹۹۷ م، ۲۸۸ صفحه
  - ۴- ریشه‌های ناسیونالیسم عرب، مؤلفان: رشید خالدی، لیزا آندرسون^{۹۹}، محمد مصلح، ریوا. س. سیمون^{۱۰۰}، ۱۹۹۳ م، ۳۲۵ صفحه
  - ۵- از قبیله تا امپراتوری: سازمان اجتماعی در میان بدوی‌ها و در شرق باستان، تألیف آ. مورت^{۱۰۱}، و.ج. داوی^{۱۰۲}، ۲۰۰۳ م، ۴۰۲ صفحه، به همراه ۴۷ تصویر و ۷ نقشه.

مؤلف دانشیار تاریخ دانشگاه کالیفرنیا - سان دیه‌گو، است و کتاب‌های متعدد دیگری را هم در زمینه تاریخ اواخر امپراتوری عثمانی تألیف کرده است.

۴- قبله عالم: ناصرالدین شاه و پادشاهی ایران ۱۸۹۶-۱۸۳۱، تألیف دکتر عباس امانت، ۱۹۹۷ م، ۵۳۲ صفحه

مؤلف استاد تاریخ دانشگاه یال است و تألیفاتی در تاریخ دوره قاجاریه به چاپ رسانید. از جمله:

○ رستاخیز و تجدید: ساختار جنبش بابی در ایران ۱۸۵۰-۱۸۴۴، ۱۹۸۹ م

○ اضطراب تاج‌گذاری: خطراتی از شاهزادگان ایرانی از حرم تا مدرنیته ۱۹۱۴-۱۸۸۴ م، ۱۹۹۳ م

انتشارات دانشگاه کمبریج:

برای آشنایی با سایت اینترنتی انتشارات دانشگاه کمبریج در انگلیس به آدرس زیر وارد شوید:

<http://uk.cambridge.org>

انتشارات این دانشگاه، ضمن نشر کتب تاریخی، تعدادی از مجلات را در حوزه علوم انسانی نیز منتشر می‌سازد. آدرس اینترنتی زیر، کاربران را با فهرست مجلات منتشر شده و معرفی شده از طرف انتشارات دانشگاه کمبریج آشنا می‌سازد:

<http://uk.cambridge.org/journals/>

حداقل پانزده مجله تاریخی در این فهرست مشاهده می‌شود. نشریه مدرسه مطالعات خوری و افریقایی دانشگاه لندن یکی از آنها است. این نشریه به نقد و بررسی کتب و مقالات منتشر شده در حوزه تاریخ و فرهنگ کشورهای خاورمیانه می‌پردازد. از جمله کتاب‌هایی که در شماره ۶۵ این نشریه مورد نقد و بررسی قرار گرفته، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- درباره ترکیب ادبی اوستای باستانی^{۱۲}، تألیف آلموت هینتز^{۱۳}، صص ۵۱-۳۱

۲- اندیشه اولیه شیعه: آموزه‌های امام محمدباقر (ص)، تألیف آرزینا. ر. لالائی^{۱۴}، با همکاری مؤسسه مطالعات اسماعیلی لندن، نقد و بررسی از ایوان کوهلبرگ^{۱۵}، صص ۲۶۲-۱۴۰

۳- اسماعیلیه و نسخ خطی عربی، تألیف دلیا کورتز^{۱۶}، نقد و بررسی از میشل بریت^{۱۷}، صص ۲۶۲-۱۴۰

۴- ظهور فاطمیان: جهان مدیترانه و خاورمیانه در قرن چهارم هجری / دهم میلادی، تألیف میشل بریت، نقد و بررسی از فرهاد دفتری.

۵- نقاشی ایرانی: از مغول تا قاجاریه^{۱۸}، تألیف روبرت هیلن براند، نقد و بررسی از دیوید روکس بورگ^{۱۹}

۶- تاریخ ترکان سلجوقی، تألیف کلیفورد ادموند باسورث، مترجم: کنت آلبین لوتر^{۲۰}، نقد و بررسی از جورج لان^{۲۱}.

۷- جامعه ساسانی (نظامیان، دبیران و دهقانان) در سخنرانی احسان یارشاطر،

این کتاب به بررسی کتیبه‌های دوره اسلامی، که در بناها و آثار هنری به کار رفته، پرداخته است. این اثر در واقع بخشی از تاریخ هنر اسلامی است.

۱۳- تاریخ اندیشه سیاسی اسلامی^{۲۲}، از پیامبر (ص) تا عصر حاضر، تألیف آنتونی بلک^{۲۳} (استاد تاریخ اندیشه سیاسی گروه علوم سیاسی دانشگاه Dundee)، ۲۰۰۱ م

این کتاب تاریخ اندیشه سیاسی اسلامی را از سال ۶۲۲ م. تا عصر بنیادگرایی اسلامی (۲۰۰۰-۱۹۲۲ م) در حوزه تفکر سیاسی مذهب غالب حقوق، اخلاق، فلسفه و سیاست مداری بررسی می‌کند. فصول مختلف این کتاب مباحثی چون مذهب و قدرت حاکم، فلسفه عربی - یونانی، سیاست‌های تشییح و تسنن و عصر مدرنیسم (۱۹۲۰-۱۸۳۰) را شامل می‌شود.

همچنین در این کتاب به فرهنگ سیاسی سلسله‌هایی حکومتی چون سلاجقه، عثمانی و مغولان (به خاطر حضور نخبگانی چون غزالی، ابن‌خلدون و سیدقطب) پرداخته شده است.

مؤلف پیش از این نیز پژوهشی را در زمینه اندیشه سیاسی اروپا در خلال سال‌های ۱۴۵۰-۱۲۵۰ م. انجام داده که توسط انتشارات دانشگاه کمبریج به چاپ رسیده است.

انتشارات دانشگاه کالیفرنیا:

انتشارات دانشگاه کالیفرنیا در سال ۱۸۹۳ میلادی تأسیس شده و هم‌اکنون از طریق آدرس اینترنتی زیر می‌توان با آن آشنا شد:

<http://www.ucpress.edu>

تعدادی از کتب تاریخی منتشر شده در این دانشگاه عبارتند از:

۱- شبانی: یک سال زندگی یک قبیله قشقایی در ایران، تألیف لوئیس بک^{۲۴}، ۱۹۹۱ م. برزو، رئیس و رهبر سیاسی یکی از گروه‌های چادرنشین قشقایی بود که بخشی از اتحاد قشقاییان جنوب غربی ایران را تشکیل می‌داد. دکتر لوئیس بک، یک سال را در میان آنان سپری کرد تا بتواند کتاب خود را در زمینه تجزیه و تحلیل اجتماعی قشقاییان تألیف کند.

بین سال‌های ۷۱-۱۹۷۰، برزو و مردمش با دشواری‌هایی روبرو شدند که خشکسالی آن سال یکی از معضلات بود.

دکتر لوئیس بک، دانشیار رشته مردم‌شناسی دانشگاه واشنگتن و مؤلف کتاب قشقاییان ایران (دانشگاه یال، ۱۹۸۶ م) نیز می‌باشد. متن کامل این کتاب، به صورت رایگان در بخش کتاب‌های الکترونیکی (E-books) سایت انتشارات این دانشگاه قابل دریافت است.

۲- مورخین عرب در جنگ‌های صلیبی، مؤلف و مترجم: فرانسیسکو گابریل^{۲۵}، ۱۰۲، ۱۹۸۴ م.

۳- اعراب و ترکان جوان: عثمانیسم، عربیت و اسلام‌گرایی در امپراتوری عثمانی ۱۹۱۸-۱۹۰۸ م، تألیف حسن خیالی، ۱۹۹۷ م، ۲۲۶ صفحه.

تودلاوسون^{۱۳۷}، شماره ۳۵، صص ۱۵۰-۱۴۷

۵- تاریخ باستانی جنوب عربستان: از ملکه سبا تا ظهور اسلام، تألیف کلاوس اسکپ من^{۱۳۸}، نقد و بررسی از اودد بوروسکی^{۱۳۹}، شماره ۳۵، صص ۱۵۱-۱۵۰
 ۶- قبله عالم ناصرالدین شاه قاجار و پادشاهی ایران ۱۸۹۶-۱۸۳۱ م، تألیف عباس امانت، نقد و بررسی از توماس. م. ریکز^{۱۴۰}، صص ۱۵۷-۱۵۵
 ۷- ملل عثمانی و پایان امپراتوری، تألیف ژوستین مک کارتی^{۱۴۱}، نقد و بررسی از ویلیام. ل. کیولند^{۱۴۲}، صص ۱۶۳-۱۶۲

۸- سلطان وزراء: زندگی و تاریخ وزیر بزرگ عثمانی، محمد پاشا (۱۴۷۴-۱۴۵۳ م)، تألیف توهاریس استاو ریزن^{۱۴۳}، نقد و بررسی از ویرجینیا آکسان^{۱۴۴}
 ۹- یک شهر ایرانی در گذر زمان: تاریخ اجتماعی و اقتصادی تبریز ۱۸۴۸-۱۷۴۷ م، تألیف کریستوف ورنر^{۱۴۵}، نقد و بررسی از ویلیام فلور^{۱۴۶}، شماره ۳۵، صص ۱۶۸-۱۶۷

10- Mahmoud lamei, la poetique de la peinture en Iran (XIVe-XVie siecle) publications universitaires europeennes, serie 28, Histoire de L art, vol. 363 (Bern: peter lang, 2001). marianna shreve simpson pp.168-188.

در میان کتب تاریخی منتشر شده توسط انتشارات دانشگاه کمبریج، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- پادشاهی دهلی: تاریخ سیاسی و نظامی، پیتر جکسون، ۳۵۰ صفحه، ۱۹۹۸ م. حکومت پادشاهی دهلی، نخستین دولت اسلامی است که در هند تأسیس گردید. این کتاب تاریخ این منطقه را از ۱۲۱۰ م. تا غارت این منطقه در ۱۴۰۰ م. به رشته تحریر درآورده است. اگرچه این کتاب به زمینه‌های سیاسی و نظامی این منطقه اشاره دارد، در عین حال، به روابط سلاطین دهلی با همسایگان غیرمسلمان خود نیز می‌پردازد. به این ترتیب این اثر در نوع خود تاریخ قرون وسطای هند اسلامی به شمار می‌رود. صفحات ۳۳۹ تا ۳۵۰ در این کتاب، حاوی معرفی کتاب‌شناسی ارزشمندی از طرف مؤلف است.

مؤلف که استاد گروه تاریخ دانشگاه کیل (keele) در انگلیس بوده و در ایران نیز به خاطر تلاش در گردآوری جلد ششم تاریخ ایران کمبریج شناخته شده، تألیفات تاریخی دیگری را نیز توسط دانشگاه کمبریج منتشر نموده است، از جمله: O مقاله از دکتر پیتر جکسون در مورد «تاریخ استقلال: حکومت دهلی ۱۵۲۶-۱۲۰۶ م» تألیف ف. رابینسون در دایرةالمعارف هند، بنگلادش، سریلانکا، نپال و مالدیو، انتشارات دانشگاه کمبریج، صص ۹-۹۳، ۱۹۹۰ م
 O مغولان و اروپا، فصل ۲۲ در D.S.H. Abulafia، تاریخ قرون وسطای

کمبریج، صص ۱۹-۷۰۳

تدوین از احمد تفضلی، نقد و بررسی از ورنر ساندرمن.^{۱۳۳}

۸- ممالیک جدید: جامعه مصری و فتودالیزم جدید، تألیف امیراظهری سنبل، نقد و بررسی از مالک بدرای

9- Die dreisprachige Inschrift sabuhurs I.an der kaba-i zardust, philip huysse.

۱۰- منابع جدید در مطالعه تصوف در مصر دوره ممالیک^{۱۳۴}، تألیف ریچارد. ج. آ. مک گریگور^{۱۳۵}، صص ۳۲۲-۳۰۰

۱۱- تاریخ و اندیشه اسماعیلیه در قرون میانی، تألیف فرهاد دفتری، نقد و بررسی از جرج لان^{۱۳۶}

۱۲- تاریخ شگرف و بی‌همتای صلاح‌الدین، ترجمه د.س. ریچاردز^{۱۳۷}، نقد و بررسی از کونراد هیبرسکلر^{۱۳۸}،

۱۳- زرتشت و مطالعات ایرانی: منتخبی از آثار جان. ر. هینلز^{۱۳۹}، نقد و بررسی از آلموت هینتزر

۱۴- حضور ایران در جهان اسلام، مؤلفان ریچارد. ج. هوانیسیان^{۱۴۰} و جرجز سبق^{۱۴۱} نقد و بررسی از کریستوفر شاکلی^{۱۴۲}

۱۵- وقف در ایران دوره مغول، تألیف پیتر جکسون، نقد و بررسی از بیرگیت هافمن^{۱۴۳}

۱۶- مسیحیت زیر سلطه اسلام در بیت‌المقدس، تألیف اودد پیری^{۱۴۴}، نقد و بررسی از کارولین فینکل^{۱۴۵}

در شماره ۶۴ نشریه مدرسه مطالعات خاوری و افریقایی دانشگاه لندن نیز می‌توان به مقالات و نقد و بررسی‌های زیر اشاره کرد:

۱- تمدن‌های اولیه جهان باستان: تاریخ شکل‌گیری مصر، مشرق زمین، بین النهرین و هندوچین، تألیف چارلز کیت مایسلز^{۱۴۶}، نقد و بررسی از هاریت کراو فور،^{۱۴۷} صص ۴۵۵-۴۰۱

۲- دوره شکل‌گیری شیعه امامیه: نقش حدیث بین قم و بغداد، تألیف آندره ج. نیومن^{۱۴۸}، نقد و بررسی از تمیمه داعو^{۱۴۹}

۳- تاریخ مختصر اسماعیلیه، تألیف فرهاد دفتری، نقود بررسی از آندره نیومن مجله بین‌المللی مطالعات خاورمیانه^{۱۵۰}، یکی دیگر از مجلات معرفی شده توسط انتشارات دانشگاه کمبریج است. از جمله مقالات موجود در این مجله، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- مکتوبات معاصر در تاریخ اواخر عثمانی، تألیف دونالد کوتاتارت^{۱۵۱}، شماره ۳۵، صص ۱۳۹-۱۳۳

۲- نزاع در سوریه دوره عباسی ۸۸۰-۷۵۰ م، تألیف پائول کوب^{۱۵۲} و ویت بانرز^{۱۵۳}، نقد و بررسی از م. س. گوردون^{۱۵۴}، شماره ۳۵، صص ۴۳-۱۴۱

۳- فارابی و بنیان فلسفه سیاسی اسلام، تألیف محسن مهدی، نقد و بررسی از دیمیتری گوتاس^{۱۵۵}، شماره ۳۵، صص ۱۴۷-۱۴۵

۴- مقالاتی در زهد و عرفان اسلامی، تألیف فریتز میر^{۱۵۶}، نقد و بررسی از

انتشارات دانشگاه آکسفورد

برای آشنایی با سایت اینترنتی دانشگاه آکسفورد در آمریکا (نیویورک) به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.oup-usa.org>

این مرکز یکی از بزرگترین مراکز انتشارات دانشگاهی در جهان است که سالانه بیش از سه هزار عنوان کتاب جدید را منتشر می‌سازد.

از سال ۱۹۹۹ م. به بعد، تعداد زیادی از مجلات این دانشگاه هم از طریق اینترنت در اختیار کاربران قرار گرفته است. پروژه تاریخ دیجیتالی^{۱۳۷} هم، یک برنامه مشترک علمی - پژوهشی بین کتابخانه‌های دانشگاه آکسفورد و پنسیلوانیا است که توسط آندره ملون^{۱۳۸} پایه‌گذاری شده است. محققین سراسر جهان از طریق آدرس اینترنتی زیر می‌توانند با این پروژه آشنا شوند:

<http://www.digital.library.upenn.edu/oup-public>

انتشارات دانشگاه آکسفورد در آمریکا، کتب تاریخی متعددی را نیز منتشر کرده است. برای آشنایی با فهرست کتب تاریخی انتشارات این دانشگاه به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.oup-usa.org/catalogs/general/subject/History-World.html>

در میان این کتاب، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- نخستین انقلاب ایران: تشیع و انقلاب مشروطیت از ۱۹۰۹ - ۱۹۰۵ م، تألیف مانگول بیات^{۱۳۹}، استاد تاریخ مؤسسه فناوری ماساچوست، ۱۹۹۱ م، ۳۳۶ صفحه مؤلف در این کتاب معتقد است که برای فهم بهتر انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۹۷۹ م، لازم است که ابتدا با نگاهی دقیق، نخستین انقلاب ایران را در ابتدای قرن بیستم (انقلاب مشروطیت) مورد کنکاش و مدافعه قرار دهیم.

۲- زرتشتیان در بریتانیا، تألیف جان. / هینلز^{۱۴۰} از دانشگاه لندن، ۱۹۹۶ م
 ۳- پس از تیمور: قرآن‌های قرن ۱۵ و ۱۶ م، تألیف دیوید جیمز^{۱۴۱}، ۱۹۹۲ م
 این کتاب، سومین جلد از مجموعه چهار جلدی است که مجموعه هنر اسلامی، به ویژه قرآن‌های قدیمی را شامل می‌شود. در این کتاب به قرآن‌های موجود در ایران، مصر، سوریه، قسطنطنیه و هند، طی قرون ۱۵ و ۱۶ م اشاره شده است. این کتاب در ۲۵۶ صفحه، حاوی ۱۴۰ تصویر رنگی، منتشر شده است.
 ۴- میراث اسکندر: سیاست، جنگ و تبلیغات در دورهٔ جانشینان اسکندر، تألیف آ. ب. باسورث^{۱۴۲}

مهم‌ترین عناوین این کتاب عبارتند از:

- ۱- سیاست استقرار و یکجانشینی مردم بابل
  - ۲- مقدونی‌ها در مرگ اسکندر بزرگ
  - ۳- عملیات نظامی در ایران
  - ۴- ظهور سلوکیه
  - ۵- پادشاهی هلنی: کامیابی و میراث آن
  - ۶- ذکر وقایع‌نگاری بین سال‌های ۳۲۳ تا ۳۱۱ قبل از میلاد
  - ۵- اسلام و تاریخ مسلمانان در جنوب آسیا، تألیف فرانسیس رابینسون^{۱۴۳}، استاد کالج سلطنتی هالووی^{۱۴۴} دانشگاه لندن، ۲۰۰۱ م
  - ۶- ظهور امپراتوری هند - افغان، ۱۷۸۰ - ۱۷۱۰ م، تألیف جوز. ل. گومانس^{۱۴۵} استاد دانشگاه لیدن، ۱۹۹۹ م
- این کتاب به دنیای شبانان، تجارت اسب و مزدوران مرزی بین شهرهای اصلی هند، ایران و آسیای مرکزی اشاره می‌کند. طی قرن هجدهم میلادی آنان موفق به استقرار یک سیستم نیرومند در ایالت‌های هند و افغان شدند. این کتاب در ۲۴۰ صفحه و ده نقشه منتشر شده است.
- ۷- پان عربیسم پیش از ناصر: سیاست‌های نظامی مصر و مسئله فلسطین، تألیف میشل دوران^{۱۴۶} دانشیار تاریخ دانشگاه فلوریدای مرکزی، ۱۹۹۹ م
  - ۸- مصر باستان، تألیف دیوید. پ. سیلورمن^{۱۴۷} ۱۹۹۷ م
- مؤلف در این کتاب به جنبه‌های مختلف هنر و معماری مصر باستان پرداخته

۲- هراکلیوس، امپراتور بیزانس، تألیف والتر. ای. کایچی (W.E. Kaegi)، ۳۷۴ صفحه، ۲۰۰۳ م

این کتاب به بررسی زندگی هراکلیوس، امپراتور بیزانس (۶۴۱-۶۱۰ م) که معاصر با پیامبر اسلام (ص) بوده، می‌پردازد. منطقه تحت نفوذ وی یعنی خاورمیانه و بالکان در این زمان (اواخر دوره باستان) تحت تأثیر ظهور اسلام قرار می‌گیرد.

فهرست مطالب کتاب از این قرار است:

- ۱- ارمنستان و آفریقا
  - ۲- بحران‌های داخلی و خارجی در دهه نخستین حکومت
  - ۳- اتخاذ وضعیت تهاجمی
  - ۴- بیم و امید
  - ۵- تهاجم به بین‌النهرین
- ۳ - تاریخ قرون وسطی، جلد چهارم، بخش دوم ۱۱۹۸ - ۱۰۲۴ م، گردآورندگان: دیوید لوس کومب، جان اتان ریلی اسمیت، ۸۵۰ صفحه به همراه ۲۳ تصویر رنگی و ۳۲ نقشه، ۲۰۰۳ م
- جلد چهارم کتاب تاریخ قرون وسطی - کمبریج مربوط به تاریخ قرون یازده و دوازدهم میلادی اروپا است، که مقطع حساسی در تاریخ این منطقه به شمار می‌رود. این کتاب اگر چه تاریخ اروپا است اما به تاریخ منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا هم می‌پردازد.

مهم‌ترین فهرست مطالب این کتاب عبارتند از:

- ۰ پاپ ۱۱۲۲ - ۱۰۲۴، تألیف یوتا. ر. بلومنتال (Renate Blumenthal) (Uta)
- ۰ امپراتوران غربی
  - ۰ ایتالیا در قرن یازدهم میلادی
  - ۰ پادشاهی فرانسه تا سال ۱۱۰۸ م
  - ۰ اسپانیا در قرن یازدهم، تألیف سیمون بارتون
  - ۰ انگلیس و نورماندی ۱۱۲۷ - ۱۰۴۲ م
  - ۰ امپراتوری بیزانس ۱۱۱۸ - ۱۰۲۵ م
  - ۰ روسیه، بلغارها و اسلاوهای جنوبی ۱۲۰۰ - ۱۰۲۴ م
  - ۰ (مهمستان در قرون یازده و دوازدهم
  - ۰ اسکاندیناوی در قرون یازده و دوازدهم
  - ۰ مجارستان در قرون یازده و دوازدهم
  - ۰ پاپ ۱۱۹۸ - ۱۱۲۲ م
  - ۰ ایتالیا در قرن دوازدهم
  - ۰ پادشاهی فرانک‌ها از لوئیس ششم تا فیلیپ دوم
  - ۰ عباسیان، فاطمیان و سلجوقیان، تألیف میکائیل برت
  - ۰ ایوبیان و سلاجقه تألیف استفان هامفریس

است. این کتاب حاوی بیش از دویست عکس تمام رنگی، نقشه و نمودار است. دکتر سیلورمن هم اینک در بخش مصرشناسی موزه دانشگاه پنسیلوانیا مشغول به کار بوده و رئیس گروه مطالعات آسیایی و خاورمیانه دانشگاه پنسیلوانیا می‌باشد. در این کتاب به آثاری از اهرام و آرامگاه‌های مصر در عصر فراغنه و هیروگلیف‌های مصر از نیل اشاره شده است. این کتاب در ۲۵۶ صفحه منتشر شده است.

۹- تاریخ مصور مصر باستان - آکسفورد، تألیف یان شاو^{۱۵۸}، ۲۰۰۲ م، تاریخ مصور مصر باستان، یک منبع ارزشمند در حوزه کاوش‌های تاریخی مصر باستان از ابتدای عصر حجر تا الحاق آن به امپراتوری دوم می‌باشد. این کتاب حاوی تصاویر زیبایی از آثار باستانی کشف شده در مصر از هفتصد هزار سال قبل از میلاد تا سال ۳۱۱ میلادی است. فهرست اهم مطالب این کتاب عبارتست از:

- فهرست تصاویر و نقشه‌ها
- پیش از تاریخ: پالئولیتیک (Palaeolithic) و نئولیتیک (Neolithic)
- دوران پیش از سلسله‌های نخستین
- ظهور تمدن‌های مصری
- پادشاهی قدیمی
- ابتدای دوره میانی
- دومین دوره میانی
- پادشاهی جدید: پیش از آمارنا (Pre - Amarna)
- آمارنا و پس از آن
- مصر و جهان خارج
- سومین دوره میانی
- دوره پتولمیک (Ptolemaic)
- دوره رومی

دکتر یان شاو که مطالعات گسترده‌ای را در زمینه باستان‌شناسی و مصرشناسی در دانشگاه کمبریج انجام داده، تألیفات دیگری نیز به چاپ رسانیده که از آن جمله‌اند:

- جنگ و سلاح در مصر باستان، ۱۹۹۲ م
- فهرست لغات مصر باستان، موزه بریتانیا، ۱۹۹۵ م
- فهرست لغات باستان‌شناسی، ۱۹۹۹ م
- فناوری و لوازم مصر باستان، ۲۰۰۰ م
- ۱۰- تاریخ مصور یونان و جهان هلنی - آکسفورد، مؤلفین: جان باردمن^{۱۵۹} جاسپر گریفین^{۱۶۰}، اوسوین مورای^{۱۶۱}
- این کتاب در ۴۵۴ صفحه و ۹ عکس رنگی در سال ۲۰۰۱ م منتشر شده است. در این کتاب مطالبی پیرامون اشعار حماسی هومر، هنر و معماری عصر طلایی یونان و نفوذ روش‌های حقوقی روم وجود دارد.
- ۱۱- تاریخ جهان - آکسفورد، مؤلفین: جان باردمن (استاد بازنشسته

باستان‌شناسی و هنر دانشگاه آکسفورد)، جاسپر گریفین (استاد ادبیات سنتی دانشگاه آکسفورد)، اوسوین مورای (محقق تاریخ باستان در دانشگاه آکسفورد)، ۲۰۰۱ م

این کتاب در ۵۳۶ صفحه و ۴ نقشه منتشر شده است.
۱۲- تاریخ جهان باستان، ویرایش چهارم، تألیف چستر ج. استار^{۱۶۲}، ۱۹۹۱ م مؤلف استاد بازنشسته تاریخ در دانشگاه میشیگان است، و در طول چند دهه گذشته، بیست کتاب در حوزه تاریخ باستان تألیف کرده است.

یکی دیگر از آثار برجسته وی کتاب «برتری دریایی در عهد باستان» است. دکتر استار در کتاب تاریخ جهان باستان نیز ضمن تشریح تاریخ اولیه شهر آتن و دمکراسی در آن، نقش نیروی دریایی در جهان باستان را بررسی می‌کند. مؤلف همچنین در این کتاب آثار تاریخی برجای مانده از شهرها و امپراتوری‌های بین‌النهرین، هند و تمدن‌های اولیه و چین (از دوره سلسله هسیا^{۱۶۳} تا امپراتوری هان^{۱۶۴}) را نیز بررسی می‌کند.

۱۳- یونان باستان، تألیف چستر ج. استار، ۲۳۶ صفحه، ۱۹۷۱ م مؤلف در این کتاب تاریخ تمدن و فرهنگ یونان باستان را به عنوان بنیانگذار تمدن غربی، در سراسر دوره هومر و نهایتاً تا زمان گسترش فرهنگ یونان در دوره فتوحات اسکندر به رشته تحریر درآورده است.

۱۴- امپراتوری روم ۲۷ ق. م تا ۴۷۶ م، تألیف چستر ج. استار، ۱۹۸۳ م. این کتاب تاریخ قدرت‌گیری و تشکیل حکومت و ارتش روم را از زمان آگوستوس شرح می‌دهد.

۱۵- تاریخ و مورخین در قرن بیستم، تألیف پیتر بورک^{۱۶۵} استاد دانشگاه کمبریج، ۲۰۰۳ م.

مهم‌ترین فهرست مطالب این کتاب عبارتند از:

- قرون وسطی تألیف میری روبین^{۱۶۶}
- شهر، تألیف پیتر کلارک
- مورخین و ملت، تألیف جان بریلی
- شرق: نظر تاریخی بریتانیا درباره آسیا از ۱۸۹۰ م، تألیف س. آ. بایلی^{۱۶۷}
- تاریخ عمومی، تألیف ای. آ. رایگلی^{۱۶۸}
- تاریخ‌نگاری و فلسفه تاریخ، تألیف پیتر بورک
- ۱۶- فرهنگ لغت تاریخ جهان، چاپ ۲۰۰۰ م، ۷۰۴ صفحه و ۵۰ نقشه. این کتاب حاوی بیش از چهل و هفت هزار مدخل بوده و تاریخ چهار هزار سال را شامل می‌شود. تاریخ زندگی شخصیت‌های مهمی چون اسکندر، الیزابت اول و نلسون ماندلا در این کتاب آمده است.
- ۱۷- تاریخ مصور جهان، جلد یازدهم، تألیف ج. م. روبرتز^{۱۶۹}، ۲۰۰۰ م، ۱۹۶۸ صفحه، ۲۰۰۰ تصویر و ۱۰۰ نقشه.
- ۱۸- تاریخ مختصر جهان، تألیف ج. م. روبرتز، ۱۹۹۷ م. مؤلف که هم‌اکنون سرپرست کالج مرتون^{۱۷۰} در دانشگاه آکسفورد است، این کتاب را در ۵۶۰ صفحه به رشته تحریر درآورده است.

پی‌نوشت‌ها:

1- The Political Language of Islam	11- Clarisse Herrenschildt	
2- Charles E. Butterworth	12- Jean - Pierre vernant	the Ayyubids of Damascus, 1193-1260.
3- Religion in Ancient mesopotamia	13- Mesopotamia: Writing. Reasoning and gods.	21- F. E. Peters.
4- Jean Bottero	14- Zainab Bahrani	22- Robert Dankoff
5- Ernst Breisach	15- Marc van De Mieroop	23- University of Mc Gill-Queen's
6- The venture of Islam	16- michael Fishbein	24- The Zoroastrion Faith: Tradition and Modern Research
7- Marshall Hodgson	17- G. Rex Smith	25- S. A. nigosian
8- A new Philosophy of History	18- R. Stephen Humphreys	26- Islamic History: A Framework for Inquiry
9- Frank Ankersmit	19- Adrian Brockett	27- Franz Babinger
10- Hans Kellner	20- From Saladin to the mongols,	

- 28- oleg graber
 29- Franz Rosenthal
 30- American Oriental Society
 31- Paul W. Kroll
 32- Dick Davis
 33- Devin J. Stewart
 34- Reuven Amital Preiss
 35- R. Oktor Skjaery
 36- Jodi Magness
 37- John Robertson
 38- Wassert strom
 39- Hava Lazarus - Yafeh
 40- Bregel
 41- Denis Sinor
 42- Erdosy
 43- Gregory Possehl
 44- Tadmor
 45- A. Kirk grayson
 46- H. Halm
 47- Bacharach
 48- Micheal L. Bates
 49- Nelly Hanna
 50- Tabari on the Companions of the Prophet: Moral and Political Contours in Islamic historical writing.
 51- George Saliba
 52- William Floor
 53- Likayat A. Takim
 54- Eric P. Hamp
 55- Matthew S. Gordon
 56- Richard Kimber
 57- Floor
 58- Rudi Matthee
 59- Horannisian
 60- Sabagh
 61- Josef W. meri
 62- Quinn
 63- Julite Scott Meisami
 64- The Johns Hapkins University Press
 65- everyday Life in ancient Mesopotamia
 66- Jean Bottero
 67- Andre Finet
 68- Bertrand Lafont
 69- Georges Roux
 70- War and Society in the and Medieval Worlds: Asia, The Mediterranean, Europe, and Ancient mesoamerica
 71- Kurt A. Raaflaub
 72- Nathan Rosenstein
 73- Pierre Briant
 74- Patricia Crone
 75- The Roman Near East , 31 Bc-AD 337.
 76- Fergus Millar
 77- Colin Wells
 78- John V. A. Fine
 79- Janina M. Safran
 80- Persian Historiography
 81- Julie Scott Meisami
 82- Janet Afary
 83- The Ottoman Gulf: The Creation of Kuwait, Saudi Arabia, and Qatar, 1870- 1914.
 84- Frederick F. Anscombe
 85- Lisa Anderson
 86- Reeva S. Simon
 87- A. Mort
 88- G. Dary
 89- Edinburgh university Press
 90- William Montgomery watt
 91- P. Cachia
 92- Gerhard Endress
 93- Carole Hillenbrand
 94- Patricia Crone
 95- Heinz Halm
 96- Delia Cortese
 97- Simonetta Calderini
 98- Sheila Blair
 99- The History of Islamic Political Thought
 100- Antony Black
 101- Lois Beck
 102- Francesco Gabrieli
 103- on the literary structure of the older Avesta
 104- Almut Hintze
 105- Arzina R. Lalani
 106- Etan Kohlberg
 107- Delia Cortese
 108- Michael Brett
 109- Persian Painting: From theMongols to the Qajars
 110- David Roxburgh
 111- Kenneth Allin Luther
 112- George Lane
 113- werner Sundermann
 114- New Sources for the study of sufism in mamluk Egypt
 115- Richard J. A. Mcgregor
 116- George Lane
 117- D. S. Richards
 118- Konrad Hirschler
 119- John r. Hinnells
 120- Richard G. hovannisian
 121- Georges Sabagh
 122- Christopher Shackle
 123- Birgitt Hoffmann
 124- oded Peri
 125- Caroline Finkel
 126- Charles Keith Maisels
 127- Harriet Crawford
 128- Andrew J. newman
 129- Tamima Bayhom - Daou
 130- International Journal of Middle East Studies
 131- Donald Quataert
 132- Paul M. Cobb
 133- White Banners
 134- M. S. Gordon
 135- Dimitri Gutas
 136- Fritz Meier
 137- Todd Lawson
 138- Klaus Schippmann
 139- oded Borowski
 140- Thomas M. Ricks
 141- Justin Mccarthy
 142- William L. Cleveland
 143- theoharis Stavrides
 144- Virginia Aksan
 145- Christoph Werner
 146- William Floor
 147- The Oup-Penn Digital History Project
 148- Andrew W. Mellon
 149- Mangol Bayat
 150- John R. Hinnells
 151- David James
 152- A. B. Bosworth
 153- Francis Robin son
 154- Royal Holloway College
 155- Jos J. L. Gommans
 156- Michael Doran
 157- David P. Silverman
 158- Ian Shaw
 159- John Bardman
 160- Jasper Griffin
 161- Oswyn Murray
 162- Chester G. Starr
 163- hsia Dynsty
 164- han Empire
 165- Peter Burke
 166- Miri Robin
 167- C. A. Bayly
 168- E. A. Wrigley
 169- J. M. Roberts
 170- Merton College